

Necròpolis de Sant Mateu de Bages

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Rectoria de Sant Mateu. Demarcació de Sant Mateu de Bages
Emplaçament A uns 200 m del nucli de Sant Mateu de Bages, seguint un camí en direcció sud-est.
Alçada: 569

Coordenades:

Latitud: 41.7955
Longitud: 1.73489
UTM Est (X): 394891
UTM Nord (Y): 4627845

Classificació

Número de fitxa 08229 - 178
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle VIII-X
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tombes ben conservades. Part de la necròpolis possiblement s'ha perdut, sota l'església.
Protecció Física
Observacions protecció: Local interior
Número inventari Sí: CC.AA. 19229
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic

Fitxes associades:

[Església parroquial de Sant Mateu de Bages](#)

[Rectoria de Sant Mateu de Bages](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dt., 14/03/2017 - 01:00

fitxa:

Descripció

Necròpolis alt-medieval de la qual es conserven quatre tombes antropomòrfiques excavades a la roca, situades a l'interior de la rectoria de Sant Mateu de Bages, en l'espai que també acull una exposició d'eines agrícoles antigues. Es tracta d'una de les millors mostres d'una necròpolis d'aquest tipus al Bages, malgrat que els enterraments van ser expoliats i no se'n conserven restes materials, a part de les mateixes tombes. La necròpolis devia ocupar una extensió més gran, que possiblement s'estén sota l'actual església. Les quatre tombes són orientades amb el cap mirant cap a l'est. Les capçaleres de les tombes estan tallades tot formant angles rectes. Les seves dimensions són força homogènies, i oscil·len entre llargades d'1,80-1,90 m; amplades a les espatlles entre 0,53 i 0,63 m; amplades als peus de 0,27 m, excepte una, que s'eixampla fins els 0,53 m; la fondària de la majoria ronda els 0,25 i 0,30 m, excepte una que es troba més erosionada. Les tombes anaven cobertes amb lloses i, en la majoria, l'encaix per la coberta ha desaparegut, si bé encara s'intueix en alguns casos.

Al costat de les tombes poden observar-se altres estructures excavades a la roca. Alguns retalls són clarament atribuïbles als usos del mas gòtic que s'hi construï al damunt (una possible tina i altres elements relacionables amb la producció de vi), però d'altres retalls de planta rectangular, que es troben entre les tombes i també fora de l'edifici, a tocar del campanar, podrien correspondre a tombes infantils. Cal esmentar, així mateix, la presència en el jardí del costat de l'església de dues tombes del tipus cista traslladades des del jaciment pròxim del Collet del Cargol, d'època visigòtica.

Història

Per la tipologia de les tombes poden atribuir-se de manera genèrica a l'alta edat mitjana. Més concretament, aquest tipus de necròpolis excavades a la roca són freqüents entre els segles VI i XII, especialment a les zones rurals. Les de tipus antropomòrfic es consideren les més antigues, amb una datació entorn dels segles VIII-X. Per tant, ben segur que la necròpolis és anterior a la construcció de l'església pre-romànica, datada al segle X. Les tombes van ser localitzades quan, vers l'any 1965, es va rebaixar el paviment de la Rectoria. Aleshores foren excavades, si bé no es van donar a conèixer mai els resultats d'aquests treballs. Els ossos que fins fa poc es conservaven en alguna tomba (volta cranial, ossos llargs, etc.) van ser enterrats recentment al cementiri municipal.

Entorn de 1972 l'aleshores rector de la parròquia de Sant Mateu, mossèn Miquel Rodríguez, va organitzar una recollida d'eines del camp i utillatge agrícola antic entre les masies de la zona. La col·lecció aplegada es va exposar de manera permanent, junt amb les tombes, en aquest espai de la planta baixa de la Rectoria, en el que es va anomenar Museu de Sant Mateu. Amb el decurs dels anys s'hi incorporaren alguns objectes i d'altres van desaparèixer. Més recentment, el local es va anar degradant a causa de la humitat i les filtracions d'aigua de l'edifici, fins al punt que les tombes van quedar mig cobertes i el Museu va haver de restar tancat durant un temps. El grup de Priors de Sant Mateu, junt amb el nou rector, van impulsar una campanya per tal d'arranjat de nou l'espai que va comptar amb la col·laboració d'un bon nombre de gent del poble. Es van netejar i restaurar els objectes de la col·lecció, amb la participació del taller de restauració de Roser Coll, i es van confeccionar unes cartel·les explicatives. Així, l'any 2010 el Museu va poder ser reinaugurat. Actualment s'obre en les diades assenyalades i també per visites concertades, i en tenen cura el

grup de Prioeres, vinculat a la Parròquia. L'any 1993 es van emplaçar al jardí davanter de l'església dues tombes visigòtiques del tipus cista procedents de la necròpolis del Collet del Cargol.

Bibliografia

- BENET, Albert; MAZCUÑAN, Alexandre; JUNYENT, Francesc (1984). "Sant Mateu de Bages", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 449-452.
- BOLOS, J.; PAGES, M (1982). "Les sepultures excavades a la roca". Acta Mediaevalia, Annex 1: Necròpolis i sepultures medievals de Catalunya, p. 96.
- DAURA, A.; GALOBART, J.; PIÑERO, J (1995). L'arqueologia al Bages. Manresa, Centre d'Estudis del Bages (Monogràfics; 15), p. 271-272.
- DAURA, A.; GALOBART, J. (1982). "Les tombes medievals excavades a la roca. El cas del Bages". Dovella, núm. 5. Manresa, p.17-18.
- OLIVARES, D. (1998): Memòria del trasllat de dues tombes del Collet del Cargol (Sant Mateu de Bages, Bages). Treball inèdit a l'Arxiu Servei d'Arqueologia de la Generalitat, núm. reg. 2129.

